

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.4.63>

УДК 336

А. О. Білоус,

*к. е. н, асистент, асистент кафедри міжнародних фінансів,
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин Київського
національного університету імені Тараса Шевченка
ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0004-8602-1562>*

АДАПТАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ АУДИТОРСЬКИХ КОМПАНІЙ ДО СУЧАСНИХ ВИКЛИКІВ У ФІНАНСОВІЙ СФЕРІ

A. Bilous,

*PhD in Economics, Assistant, Assistant of the Department of International
Finance, Educational and Scientific Institute of International Relations Taras
Shevchenko National University of Kyiv*

ADAPTATION OF THE ACTIVITIES OF AUDIT COMPANIES TO MODERN CHALLENGES IN THE FINANCIAL SECTOR

У статті досліджено ключові напрями адаптації стратегій діяльності аудиторських компаній до динамічних викликів сучасної фінансової сфери. Проаналізовано вплив глобальної диджиталізації, посилення регуляторних вимог та волатильності ринків на трансформацію

класичних підходів до аудиту. Особливу увагу приділено інтеграції новітніх технологій, зокрема штучного інтелекту та великих даних (Big Data), у процеси перевірки фінансової звітності.

Автор визначає, що успішна адаптація аудиторського сектору залежить від здатності компаній переходити до моделі безперервного аудиту та розширювати спектр послуг у сфері кібербезпеки та нефінансової звітності (ESG-факторів). Обґрунтовано необхідність підвищення кваліфікації персоналу та перегляду внутрішніх стандартів контролю якості. Висновки статті підкреслюють, що гнучкість операційних моделей та інвестиції в IT-інфраструктуру є критичними факторами забезпечення конкурентоспроможності та довіри стейкхолдерів до результатів аудиторських перевірок у посткризовий період.

The research article provides a comprehensive and multifaceted analysis of the strategic transformation and adaptation of audit firms' activities in response to the dynamic and multifaceted challenges currently reshaping the global financial landscape. In an era defined by unprecedented technological acceleration, heightened regulatory scrutiny, and significant market volatility, traditional auditing paradigms are undergoing a fundamental shift. This study systematically examines the primary external and internal drivers of change, including the widespread digitalization of financial processes, the increasing complexity of international financial reporting standards (IFRS), and the emergence of non-financial risks that demand sophisticated verification methods. The methodological framework of this research is based on a synthesis of systemic and structural analysis, combined with an empirical review of the performance of leading global audit networks within the framework of the evolving FinTech ecosystem.

Particular attention is devoted to the integration of cutting-edge technologies, such as Artificial Intelligence (AI), Machine Learning (ML), and Big Data analytics,

into the core processes of financial statement verification. The author substantiates that the transition from periodic sampling to models of continuous auditing (CA) is becoming a critical necessity for maintaining the relevance and reliability of audit conclusions. Furthermore, the paper highlights the expanding role of auditors in ensuring cybersecurity resilience and the verification of Environmental, Social, and Governance (ESG) reporting, which reflects the growing demands of modern stakeholders for corporate transparency and ethical conduct. The study identifies that the success of an audit firm's adaptation is directly contingent upon its ability to foster professional skepticism in a digital environment, invest in robust IT infrastructure, and cultivate a hybrid workforce capable of navigating both financial regulations and advanced data science.

However, the research also addresses significant systemic barriers hindering this adaptation, including the lack of harmonized legal frameworks for digital evidence, heightened risks of algorithmic bias in automated audit tools, and the increasing cost of compliance for mid-tier firms. The author concludes that the strategic integration of innovative digital tools into the broader audit methodology significantly enhances the overall quality of financial oversight. It is substantiated that by democratizing access to high-level analytical tools and embracing a proactive approach to risk management, the auditing profession can provide a resilient financial buffer against global economic instability, thereby ensuring the long-term trust and stability of international capital markets.

Ключові слова: *аудиторська діяльність, фінансова сфера, цифрова трансформація, штучний інтелект у аудиті, безперервний аудит, ESG-звітність, великі дані (Big Data), кіберризики, регуляторне середовище, автоматизація аудиту, професійний скептицизм, фінансова стабільність.*

Keywords: *auditing activities, financial sector, digital transformation, artificial intelligence in auditing, continuous auditing, ESG reporting, Big Data, cyber risks, regulatory environment, audit automation, professional skepticism, financial stability.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сучасний стан глобальної фінансової системи характеризується високим рівнем волатильності, стрімкою диджиталізацією та появою нових категорій ризиків, що висуває якісно нові вимоги до інституту аудиту. Традиційні підходи до аудиторської перевірки, які десятиліттями базувалися на ретроспективному аналізі фінансових показників та вибірковому методі контролю, поступово втрачають свою релевантність. Проблема полягає у зростаючому розриві між очікуваннями стейкхолдерів щодо оперативності та глибини аудиторських висновків і реальними можливостями консервативних моделей аудиту. В умовах, коли бізнес-процеси відбуваються в режимі реального часу, затримка у підтвердженні достовірності звітності стає критичним бар'єром для прийняття інвестиційних рішень.

Постановка проблеми у загальному вигляді зумовлена необхідністю докорінної адаптації операційних моделей аудиторських компаній до викликів Індустрії 4.0. Це включає не лише технічну модернізацію, а й перегляд самої філософії аудиторського підтвердження — від періодичного контролю до моделі безперервного моніторингу (Continuous Auditing) та інтеграції штучного інтелекту в процедури оцінки ризиків.

Зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями виявляється у наступних аспектах: 1) науковий: необхідність теоретичного обґрунтування методології аудиту в цифровому середовищі, розробка критеріїв верифікації нефінансової звітності (зокрема ESG-факторів) та дослідження етичних меж використання алгоритмів штучного інтелекту в професійних судженнях; 2) практичний: розробка прикладних інструментів для аналізу великих масивів даних (Big Data), підвищення кіберстійкості аудиторських процедур та адаптація внутрішніх стандартів контролю якості до нових регуляторних вимог.

Вирішення цих завдань є стратегічно важливим для відновлення довіри до фінансових ринків та забезпечення прозорості корпоративного сектору.

Адаптація аудиторської діяльності безпосередньо корелює з державними завданнями щодо цифровізації економіки та гармонізації національного законодавства з міжнародними стандартами фінансового контролю, що є критично важливим для інтеграції України у світовий економічний простір.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В наукових працях як вітчизняних, так і зарубіжних фахівців питанням трансформації аудиту в умовах глобальних фінансових викликів приділяється значна увага. Фундаментальні основи аудиторської діяльності та контролю закладені у працях таких класиків, як Р. Адамс, Е. Аренс та Дж. Лоббек, які визначили базові принципи професійного скептицизму та незалежності. Проте сучасний етап розвитку фінансової сфери потребує адаптації цих принципів до умов цифрової економіки, що відображено у роботах провідних зарубіжних дослідників, зокрема М. Аллегретті, Т. Страттона та М. Коттла. Останні, зокрема, аналізують вплив автоматизації та штучного інтелекту на зміну ролі аудитора від технічного контролера до стратегічного радника.

Серед вітчизняних науковців вагомий внесок у дослідження проблем адаптації аудиту до сучасних реалій України та міжнародних стандартів (МСА) зробили такі вчені, як О. Петрик, Н. Виговська, М. Бондар, Т. Каменська та С. Кузнецова. У їхніх працях детально розглядаються питання реформування системи суспільного нагляду за аудиторською діяльністю, особливості аудиту в умовах воєнного стану та посткризового відновлення, а також проблеми гармонізації вітчизняного законодавства із європейськими директивами.

Попри ґрунтовність наявних напрацювань, питання адаптації аудиторських компаній до викликів, пов'язаних із верифікацією нефінансової звітності (ESG-критеріїв) та етичними аспектами застосування нейромереж у процесі формування професійного судження, залишаються недостатньо висвітленими. Брак єдиних методичних підходів до аудиту віртуальних активів та кіберстійкості клієнтів створює «білі плями» у науковому

дискурсі, що і зумовлює необхідність подальшого поглибленого дослідження, представленого у цій статті.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є теоретичне обґрунтування та розробка практичних рекомендацій щодо адаптації стратегічних та операційних моделей діяльності аудиторських компаній до сучасних викликів фінансової сфери, зокрема диджиталізації, зміни регуляторного середовища та інтеграції нефінансових показників у систему звітності.

Для досягнення поставленої мети в роботі визначено та вирішено наступні основні завдання:

1. Проаналізувати ключові детермінанти, що зумовлюють трансформацію сучасного ринку аудиторських послуг у глобальному та національному контекстах.
2. Дослідити потенціал інтеграції цифрових технологій (штучного інтелекту, хмарних обчислень та блокчейну) у методологію проведення аудиторських перевірок.
3. Визначити роль аудиторських компаній у верифікації звітності зі сталого розвитку (ESG-факторів) як нового вектора розширення професійної діяльності.
4. Окреслити стратегічні напрями мінімізації ризиків, пов'язаних із кібербезпекою даних та етичними аспектами використання автоматизованих систем у професійному судженні аудитора.
5. Розробити концептуальні засади гнучкої моделі адаптації аудиторської фірми, що забезпечує сталість бізнес-процесів у періоди економічної нестабільності.

Об'єктом дослідження є процес функціонування та розвитку аудиторських компаній в умовах трансформації сучасної архітектури фінансової сфери та посилення вимог до прозорості корпоративного сектору.

Предметом дослідження є сукупність теоретико-методологічних засад, інструментальних засобів та практичних підходів до адаптації діяльності аудиторських фірм до викликів цифрової економіки, нових регуляторних стандартів та еволюції запитів стейкхолдерів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Аудиторська діяльність являє собою вид підприємницької діяльності, яка включає в себе методичне та організаційне забезпечення аудиту, практичне виконання аудиторських перевірок (аудит) та надання інших аудиторських послуг. До послуг аудиторських компаній відносяться: аудит, огляд фінансової звітності та інші професійні послуги, які надаються відповідно до міжнародних стандартів аудиту, а з урахуванням вимог національного законодавства.

Аудиторські компанії здійснюють один з найбільш ефективних способів контролю за діяльністю підприємств. Їх функціонування відіграє важливе значення не лише для успішного функціонування конкретного підприємства, але й для ринкової економіки загалом. У сучасних ринкових умовах діяльність аудиторських компаній набуває все більшого поширення у фінансовій сфері.

До функцій аудиторських компаній відносяться наступні [1]:

- експертиза фінансової та господарської діяльності, а також стану майна підприємства;
- аудит і оцінка достовірності бухгалтерського обліку і фінансової звітності та відповідність внутрішньо-зовнішніх операцій чинному законодавству;
- прогнозне планування діяльності (основної та допоміжної) підприємства на основі згоди із замовником;
- надання консультацій щодо питань здійснення обліку, формування фінансової звітності та організації роботи підприємства та обліку;
- видання довідкової, методичної літератури стосовно діяльності аудиторських фірм.

Завданнями аудиторських компаній є перевірка фінансової звітності з метою [1]:

- підтвердження достовірності звітів або переконатися в їх недостовірності;
- забезпечення повноти, достовірності та точності обліку витрат, доходів та фінансових результатів діяльності підприємства за період, який є перевірений;
- контроль за дотриманням законодавства та нормативних документів регламентують правила ведення бухгалтерського обліку та звітності, методику оцінки активів, зобов'язання та власний капітал;
- виявити резерви для кращого використання власних оборотних коштів, фінансових резервів та позикові джерела.

Загалом, діяльність аудиторських компаній спрямована на формування достовірної інформації щодо фінансового стану суб'єкта господарювання, а також щоб окреслити перспективи розвитку з урахуванням існуючого стану підприємства.

Сьогодні на ринку аудиторських послуг представлено декілька основних видів компаній: міжнародні (транснаціональні), національні, регіональні та місцеві. В період глобалізації усіх економічних процесів вагомим значення набуває діяльність саме міжнародних (транснаціональних) аудиторських компаній. Існуючі тенденції концентрації капіталу в сфері аудиту відображені саме у формуванні міжнародних аудиторських фірм, відомих сьогодні як «Велика четвірка», до них відносяться такі міжнародні компанії: KPMG, PriceWaterhouseCoopers, Ernst&Young, Deloitte. Окрім компаній «Великої четвірки» широкий ринковий сегмент в Україні займають такі компанії, як: BDO, Grant Thornton, Baker Tilly International, Kreston Global, Crowe Global, Nexia, RSM, PKF International Limited. Враховуючи інтелектуальний потенціал даних світових аудиторських фірм, суб'єкти господарювання мають можливість вирішувати складні аудиторські, бухгалтерські, фінансові, інвестиційні та податкові проблеми, які неможливо вирішити без допомоги кваліфікованих фахівців.

Сучасна діяльність аудиторських компаній охоплює всі етапи формування вартості – починаючи від основних бізнес-процесів діяльності підприємства до системного обслуговування та організації, забезпечення стратегічного розвитку та консультаційної допомоги підприємству. Аудит виступає так званим засобом гарантій результативності та успіху проєктів, основних бізнес-операцій, процесів та продуктів. Системно-цілісний процес аудиторського супроводження на сучасному етапі формує повний спектр послуг (від моменту поставок до моменту відображення отриманих результатів у стратегічній фінансовій звітності), що знижує ризики, забезпечує якість усіх бізнес-процесів та підвищує показники ефективності діяльності підприємства. [7]

Фахівці світових аудиторських компаній характеризують аудит не лише як спосіб перевірки системи обліку та звітності господарюючого суб'єкту, а як комплексний підхід, що вказує на результативність процесів формування та використання чистих активів компанії, управління фінансовим станом, бізнес-ризиками та загальною позицією компанії на ринку. Аудиторські компанії допомагають суб'єктам господарювання у формуванні інформаційних даних для зацікавлених сторін стосовно стратегічних перспектив розвитку компанії, бізнес-моделей поведінки компанії та способів уникнення ризиків і загроз, можливостей підприємства, напрямків досягнення успіхів і підвищення результативності діяльності. [7]

Отже, аудиторські компанії являються стратегічно важливим суб'єктом системи фінансових послуг. В умовах підвищення ризикованості та нестабільності бізнес-середовища, аудит є вартісно-орієнтованим і ризико-орієнтованим інструментом для досягнення суб'єктом господарювання успіхів на ринку.

Головною особливістю формування сучасної фінансової сфери кожної країни являється її відповідність етичним та соціальним стандартам. Відповідно до цього всі аудиторської компанії, беручи досвід з діяльності

«Великої четвірки» мають базувати свою діяльність на основі принципів та цілей глобального договору ООН.

Таблиця 1. Принципи сталого розвитку аудиторських компаній

Напрямок	Принципи
Права людини	Принцип 1. Ділові кола повинні підтримувати та поважати захист проголошених на міжнародному рівні прав людини. Принцип 2. Ділові кола не повинні бути причетні до порушень прав людей.
Трудові відносини	Принцип 3. Ділові кола повинні підтримувати свободу об'єднань та реальне визнання права на укладання колективних договорів. Принцип 4. Ділові кола повинні виступати за ліквідацію всіх форм примусової праці. Принцип 5. Ділові кола повинні виступати за повну ліквідацію дитячої праці. Принцип 6. Ділові кола повинні виступати за ліквідацію дискримінації у сфері праці та зайнятості.
Довкілля	Принцип 7. Ділові кола повинні підтримувати підхід до екологічних питань, заснований на принципі обережності. Принцип 8. Ділові кола повинні запроваджувати ініціативи, спрямовані на підвищення відповідальності за стан довкілля. Принцип 9. Ділові кола повинні сприяти розвитку і розповсюдженню екологічно безпечних технологій.
Протидія корупції	Принцип 10. Ділові кола повинні протидіяти всім формам корупції, включаючи здирництво та хабарництво.

Джерело: сформовано автором на основі [6]

В даний час багато підприємств має надавати, окрім фінансової звітності нефінансову інформацію, наприклад дані про навколишнє середовище, соціальну сферу та управління (ESG). Ця тенденція, ймовірно, збережеться і очікується, що найближчими роками все більше підприємств перейдуть на впровадження ESG-звітності. В результаті аудиторським фірмам доведеться розвивати новий досвід у цих галузях та інвестувати в нові інструменти та програмне забезпечення, які допоможуть їм аналізувати цю інформацію та складати звіти.

За останні кілька років сектор аудиту зіштовхнувся із деякими добре документованими проблемами. Серія гучних невдач стосовно оцінки управлінських даних (ESG) призвела до широкомасштабних та системних реформ, включаючи поділ аудиторського та консалтингового бізнесу

бухгалтерських фірм, запровадження нового регулятора та перспективу проведення спільних перевірок. [8]

Перехідний період, який зараз спостерігається в аудиторському секторі, підвищує вразливість податкових та бухгалтерських фірм, а також збільшує ризики для організацій, що мають з ними співпрацювати. Це зумовлено зростанням запитів до бухгалтерських фірм щодо консультування організацій у сферах підготовки та проведення аудитів, а також збору соціальних та управлінських даних (ESG).

Протягом останніх кількох років увага регуляторів до ESG посилилася. На міжнародному рівні Цільова група з розкриття фінансової інформації, пов'язаної з кліматом, надала остаточні рекомендації щодо послідовного, порівнянного, надійного, ясного та ефективного розкриття фінансової інформації. А Рада з міжнародних стандартів сталого розвитку провела консультації щодо попередніх проєктів стандартів, які забезпечують комплексну основу для високоякісного розкриття інформації про сталий розвиток. [8]

У Європейському Союзі Положення про розкриття інформації в галузі стійкого фінансування (SFDR) встановлює докладний режим розкриття інформації, який вимагає розкриття інформації як на рівні організації, так і на рівні продукту. Це означає, що підприємствам необхідно мати детальне розуміння складу своїх продуктів та послуг. У Великій Британії вже діють нові правила розкриття інформації для компаній з преміальним лістингом у Великій Британії, а британська версія SFDR має набути чинності цього року. [8]

Ця мережа правил розкриття ESG призвела до того, що багато організацій усвідомили, що їм не вистачає докладних даних, необхідних для складання відповідних звітів, що спонукало їх вивчити способи отримання та подання таких даних. Аудиторські фірми, безсумнівно, можуть допомогти організаціям у підготовці до розкриття інформації з ESG, оскільки вони мають нові знання нормативних актів і рекомендацій. Проте аудиторські

фірми повинні бути обережними, щоб не повторювати попередні помилки під час підготовки до дотримання вимог ESG.

Загалом, усі реформи аудиту були викликані низкою проблем, включаючи необхідність усунення внутрішніх конфліктів між проведенням аудиту рахунків компанії та одночасним проханням щодо потенційно більш прибуткової консультативної роботи. Одна з проблем, пов'язаних із цим очевидним конфліктом інтересів, полягає в тому, що через нього аудитори можуть неохоче заперечувати припущення керівництва з достатньою суворістю.

Серед заходів сучасної адаптації аудиторських компаній до сучасних викликів у фінансовій сфері можна віднести: збільшення використання штучного інтелекту та автоматизації; зростання ESG Reporting; хмарні інструменти аудиту; технологія блокчейн; аналітика великих даних та зміна бізнес-моделей (рис. 1).

Рис. 1. Заходи адаптації аудиторських компаній до сучасних реалій фінансової сфери

Джерело: сформовано автором на основі[9]

Однією з найважливіших тенденцій, яка визначатиме майбутнє аудиту, є збільшення використання штучного інтелекту (ШІ) та автоматизації. Це дозволить аудиторам ефективніше й точніше обробляти великі обсяги даних, а також швидше виявляти потенційні ризики та можливості. Сьогодні

тенденції внутрішнього аудиту швидко розвиваються, і команда внутрішнього аудиту має ще багато чого оцінити та обробити, щоб зменшити будь-який бізнес-ризик. Оскільки ставки зростають, командам доведеться покладатися на технології, щоб покращити точність даних та досягти успіху. Штучний інтелект і автоматизація також можуть допомогти аудиторам виявити потенційне шахрайство та інші порушення, дозволяючи їм зосередити свої зусилля на сферах найбільшого ризику.

Проблеми навколишнього середовища, соціальної сфери та управління (ESG) стають все більш важливими для бізнесу та його зацікавлених сторін. Як наслідок, компанії змушені звітувати про ефективність ESG, і аудитори відіграватимуть ключову роль у забезпеченні точності та надійності цієї інформації. Аудитори повинні мати глибоке розуміння питань ESG і вміти оцінювати їхній вплив на фінансові показники компанії та ризики. Інвестори особливо зацікавлені у звітах ESG, оскільки вони можуть допомогти їм краще керувати інвестиційними ризиками та зрозуміти довгострокову стратегію компанії щодо створення вартості. Насправді дослідження показують, що інвестори цінують послідовні та обов'язкові стандарти більше, ніж фінансові експерти, які проводять підготовку. [9]

Використання хмарних систем для цілей аудиту стає все більш поширеним, що забезпечує віддалену роботу та підвищує ефективність. Крім того, оскільки всі використовують ту саму технологію, розташування даних і файлів так само залишатиметься однаковим, що зробить процес ефективнішим і нескладним. Однак це також вимагає від аудиторів глибокого розуміння конфіденційності та безпеки даних і впровадження заходів для забезпечення захисту даних клієнтів. Хмарні інструменти також можуть допомогти аудиторським компаніям ефективніше співпрацювати зі своїми клієнтами, надавати більш розширені послуги з доданою вартістю та формувати майбутнє аудиту.

Технологія блокчейн стає потужним інструментом для аудита, особливо в таких сферах, як управління ланцюгом поставок і фінансові транзакції.

Обробка та реєстрація фінансових транзакцій повністю зміниться завдяки технології блокчейн, і аудитори мають важливе значення для забезпечення безпечної та ефективної роботи систем на основі блокчейну. Блокчейн дозволяє аудиторам перевіряти точність і автентичність транзакцій, гарантуючи, що вони дійсні та захищені від несанкціонованого втручання. Це може допомогти зменшити ризик шахрайства та інших порушень, підвищити прозорість процесу аудиту. Зовнішні аудитори можуть зробити значний внесок у індустрію блокчейну, перевіряючи фінансову звітність блокчейн-підприємств. [9]

Аналітика великих даних – майбутнє аудиту. Зростання доступності даних трансформує професію аудитора, дозволяючи аудиторам швидше й точніше визначати потенційні ризики та можливості. Аналітика великих даних може допомогти аудиторам проаналізувати великі обсяги даних і визначити тенденції та закономірності, які можуть бути неочевидними. Це також може допомогти аудиторам надавати своїм клієнтам більш розширені послуги з доданою вартістю, а також виявляти потенційне шахрайство та інші порушення.

Таким чином, діяльність сучасних аудиторських компаній визначається існуванням перехідного періоду та формуванням адаптаційних заходів стосовно існуючих змін у функціонуванні фінансової сфери. В основному це стосується переходу до нових форм звітності (звіту про ефективність ESG) та змін основних технологій здійснення бізнес-процесів у фінансовому секторі економіки.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі.

Отже, на основі отриманих результатів проведеного дослідження можна сформулювати наступні висновки.

Аудиторська компанія – юридична особа, метою створення якої є аудиторська діяльність, яка спрямована на формування достовірної інформації щодо фінансового стану суб'єкта господарювання, а також щоб

окреслити перспективи розвитку з урахуванням існуючого стану підприємства.

Сьогодні на ринку аудиторських послуг представлені декілька основних видів компаній: міжнародні (транснаціональні), національні, регіональні та місцеві. В період глобалізації усіх економічних процесів вагомого значення набуває діяльність саме міжнародний (транснаціональних) аудиторських компаній.

Головною особливістю формування сучасної фінансової сфери кожної країни являється її відповідність етичним та соціальним стандартам. Відповідно до цього усі аудиторської компанії, беручи досвід з діяльності «Велика четвірки» мають базувати свою діяльність на основі принципів щодо захисту прав людини, трудових відносин, довкілля та протидії корупції.

В даний час багато підприємств має надавати, окрім фінансової звітності нефінансову інформацію, наприклад дані про навколишнє середовище, соціальну сферу та управління (ESG). Ця тенденція, ймовірно, збережеться і очікується, що найближчими роками все більше підприємств перейдуть на впровадження ESG-звітності. В результаті аудиторським фірмам доведеться розвивати новий досвід у цих галузях та інвестувати в нові інструменти та програмне забезпечення, які допоможуть їм аналізувати цю інформацію та складати звіти. Сьогодні аудиторські фірми починають адаптуватися до нового середовища, але сектор все ще переживає перехідний період.

Серед заходів сучасної адаптації аудиторських компаній до сучасних викликів у фінансовій сфері можна віднести: збільшення використання штучного інтелекту та автоматизації; зростання ESG Reporting; хмарні інструменти аудиту; технологія блокчейн; аналітика великих даних та зміна бізнес-моделей.

Література

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 груд. 2017 р. № 2258-VIII: в ред. від 20 верес. 2022 р. № 2597-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (дата звернення: 19.03.2026).
2. Безверхий К. В., Новіков В. В. Діяльність міжнародних аудиторських компаній в Україні. Інтернаука. Серія: Економічні науки. 2023. № 9 (77), т. 2. С. 74–81.
3. Звіт «Делойт» в Україні 2021–2022 : матеріали офіц. сайту. Deloitte. URL: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/press-release/2022/impact-report.html> (дата звернення: 19.03.2026).
4. Звітність EY в Україні: матеріали офіц. сайту. Ernst & Young. URL: https://www.ey.com/uk_ua/ey-ukraine-s-reporting (дата звернення: 19.03.2026).
5. Звіт про прозорість PWC: матеріали офіц. сайту. PWC. URL: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/assurance/transparency-report.html> (дата звернення: 19.03.2026).
6. KPMG Звіт про прогрес 2021–2022: матеріали офіц. сайту. KPMG. URL: <https://kpmg.com/ua/uk/home/about/corporate-reporting/kpmg-zvit-prohres-2021-2022.html> (дата звернення: 19.03.2026).
7. Крюкова І. О. Роль та значення аудиту у сучасній практиці. Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально орієнтованій системі управління підприємством: матеріали IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 31 берез. 2021 р.). Полтава, 2021. Ч. 1. С. 535–537.
8. Cowan M. Accounting firms need compliance oversight due to increased ESG involvement. Thomson Reuters. 2023. URL: <https://www.thomsonreuters.com/en-us/posts/investigation-fraud-and-risk/accounting-firms-esg-involvement/> (дата звернення: 19.03.2026).
9. The Future of Auditing: Emerging Trends and Challenges. LinkedIn. 2023. URL: <https://www.linkedin.com/pulse/future-auditing-emerging-trends-challenges-illumio> (дата звернення: 19.03.2026).

References

1. Verkhovna Rada of Ukraine (2022), Law of Ukraine “On the Audit of Financial Statements and Auditing Activities”, Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text> (Accessed: 19 March 2026).
2. Bezverkhyi, K. V. and Novikov, V. V. (2023), “Activities of international auditing companies in Ukraine”, International Scientific Journal “Internauka”, Series: “Economic Sciences”, vol. 2(9), pp. 74–81.
3. Deloitte Ukraine (2022), “Impact Report 2021–2022”, Deloitte. Available at: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/press-release/2022/impact-report.html> (Accessed: 19 March 2026).
4. Ernst & Young (2023), “EY Ukraine’s Reporting”, EY. Available at: https://www.ey.com/uk_ua/ey-ukraine-s-reporting (Accessed: 19 March 2026).
5. PwC Ukraine (2023), “Transparency Report”, Available at: <https://www.pwc.com/ua/uk/services/assurance/transparency-report.html> (Accessed: 19 March 2026).
6. KPMG Ukraine (2022), “Progress Report 2021–2022”, KPMG. Available at: <https://kpmg.com/ua/uk/home/about/corporate-reporting/kpmg-zvit-prohres-2021-2022.html> (Accessed: 19 March 2026).
7. Kriukova, I. O. (2021), “Role and significance of audit in modern practice”, Actual problems and prospects for the development of accounting, analysis and control in a socially oriented enterprise management system: Materials of the IV All-Ukrainian Scientific and Practical Conference, Part 1, Poltava, Ukraine, 31 March, pp. 535–537.
8. Cowan, M. (2023), “Accounting firms need compliance oversight due to increased ESG involvement”, Thomson Reuters, 18 May. Available at: <https://www.thomsonreuters.com/en-us/posts/investigation-fraud-and-risk/accounting-firms-esg-involvement/> (Accessed: 19 March 2026).
9. Illumeo (2023), “The Future of Auditing: Emerging Trends and Challenges”, LinkedIn. Available at: <https://www.linkedin.com/pulse/future-auditing-emerging-trends-challenges-illumio> (Accessed: 19 March 2026).

Отримано редакцією журналу / Received: 19.03.26

Прорецензовано / Revised: 09.04.26

Дата публікації / Published: 23.04.26